

HAJDU TÍMEA

RINGATÓ SZÁDALMÁSON – VEDD ÖLBE, RINGASD, ÉNEKELJ!

A Ringató foglalkozás megálmodója és alapítója Gróh Ilona, énektanár és karvezető. Élete során munkájának köszönhetően több korosztállyal került kapcsolatba a bölcsődésektől a főiskolásokig. Lehetősége volt tapasztalatot gyűjteni a különböző életkorú gyerekek zenei nevelésében és a felnőttek képzésében is. Tevékenysége középpontjában ma már a kisgyermekkor zenei nevelés áll. Kisgyermekes családokkal 1991-ben kezdett foglalkozni Szekszárdon, a Ringató foglalkozást pedig 2004-ben indította el Budapesten. Ezt követően nem sokkal tanfolyamokat szervezett, tanítványokat, kolléganőket gyűjtött maga köré, hogy minél többen legyenek, akik azonos értékek mentén haladva nyújtanak hétről hétre zenei élményt gyerekeknek és felnőtteknek egyaránt. A Ringatóval létrejött egy olyan nagy mozgalom, amely keretén belül összesen 163 foglalkozásvezető 370 településen, 431 helyszínen tart hétről hétre rendszeres Ringató foglalkozásokat.

A települések számát erősíti a Szoroskő alatt megbúvó, régi bortermelő falucska, Szádalmás. A Szádalmási Alapiskola és Óvoda 2018 óta ad helyet a Ringató foglalkozásnak, ami egy családi, művészeti nevelési program. A program keretein belül a foglalkozásvezető által a szülők egyfajta mintát kapnak, hogy hogyan is kezdődhet el a családban a zenei nevelés. A foglalkozásokon fontosnak tartjuk a zenei élménynyújtást, hogy a résztvevő felnőttek és gyerekek átéljék a közös játék és éneklés örömeit. A Ringató foglalkozás egyik célja, hogy minél többen rájöjjenek annak igazára, hogy az énekszó, a közös ölbéli játék valóban a kicsinyek «lelki tápláléka» kell, hogy legyen. Reményeink szerint ezeknek a foglalkozásoknak a hatására az édesanyák és édesapák is otthon énekelni fognak gyermekeiknek, és ezzel felkeltik a kicsik érdeklődését, kedvet ébresztenek az önkéntes utánzásra. Emellett a foglalkozásvezetők célja, hogy a gyerekek művészeti, ezen belül zenei nevelése elkezdődjön már a legkisebb korban, érzékennyé, fogékonyá váljanak a gyerekek a jó zene, a művészetek iránt.

A Ringató foglalkozások harmincpercesek, melyeknek légköre oldott, felépítése és tartalma előre tervezett, de mindig rugalmasan alkalmazkodik az adott helyzethez. A dalokat, mondókat sokat ismételjük, egy-egy foglalkozáson belül is, de hétről hétre mindig visszatérünk a régebbiekre. Így az édesanyák könnyen megtanulják azokat. A foglalkozásokon mindig élő énekszó, vagy a foglalkozásvezető, esetleg meghívott vendég pár perces hangszerjátéka csendül fel. Meg kell jegyezni, hogy a Ringató foglalkozásokon a tanítás nem a kicsinyeknek szól, hanem a felnőtteknek. A gyerekek tehát semmiféle feladatot nem kapnak, nem kell, nem kötelező csinálniuk semmit. Ha akarnak, játszanak az édesanyjukkal, ha akarnak vagy tudnak, akkor pedig néha odafigyelnek.

Ebben az életkorban kitartó figyelemről egyáltalán nem beszélhetünk. A közös éneklés, a játék, a mozgás a fő szempont, de fontos az áhítatos csend is, ami gyakran varázslatként meg is születik. Elsődleges szerepet kap a közös éneklés, mondókázás, és megmutatkozik az ölbéli játékok semmi mással nem pótolható öröme is. Az ölbéli játékok elnevezés igen találó, hiszen utal a gyermekek életkorára és egyben a játékok módjára. Az egyszerű mozgással kísért ölbéli játékok nagy része a magyar néphagyományból ered. Ezek mindig „kétszemélyes” játékok, a felnőtt és a kisgyermek bensőséges kapcsolatát tükrözik, még a kisebb óvodások is szívesen játsszák az ilyeneket. Ide tartoznak a lovagoltatók (Gyi, te, paci; Hőc, hőc, katoná...), hintáztatók (Hinta, palinta; Zsipp, zsupp...), sétáltatók (Jár a baba, jár; Sétálunk, sétálunk...), altatók (Aludj, baba, aludjál; Beli, buba, beli...), csiklandozók (Kerekecske, dombocska; Megyen a medve...), kéz-kar-láb-játékok (Tapsi, baba, tapsi; Édesanya főzött kását...) stb.

Valamennyi ölbéli játék egy-egy miniatűr „dráma”. Kezdeté van, fokozódó feszültsége, majd végül csattanója, örömteli oldódása. A kisgyermek számára ezek a mozgásos-énekes vagy mondókás játékok jelentik a művészeti nevelés csiráit. A já-

| a szerző felvételei

tékok érzelmi hatása hozza számukra azt a katarzist, amit a felnőtteknek egy színdarab, vers, regény, egy festmény, zenemű vagy bármely más művészeti alkotás jelenthet. A kisgyermeknek fontos, hogy a hozzá érzelmileg legközelebb álló felnőttel, szülővel, nagyszülővel élje át ezt az örömet. Hároméves kor alatt nincs direkt tanítás: a hagyományos Ringató nem iskola, de még csak nem is óvoda! Nem várjuk el a gyerekektől a kitartó figyelmet, az egy helyben ülést, de a „produkción” sem. A foglalkozásokon csak felkeltjük a gyerekek érdeklődését a zene iránt, zenei ingerekkel vesszük őket körül, a szülők pedig mintát kapnak az otthoni éneklés, játék lehetőségeire. Alsó korhatár nincs, várandós mamák is jöhetnek a foglalko-

zásra, hiszen a felnőtteknek szól a tanítás, nem a piciknek. Egészen addig lehet jönni a gyerekekkel, amíg óvodába nem kerülnek.

A foglalkozások zenei anyaga a kodályi gondolat szerint van válogatva. Fontos az igazi érték, ügyelve arra, hogy selejt zenei anyaggal ne találkozzon senki a Ringatókon. Ennek érdekében az alapító számos könyvet jelentetett meg, melyekből mi, foglalkozásvezetők, de akár szülők, pedagógusok is táplálkozhatunk. Ide sorolható Gróh Ilona egyik legismertebb könyve, a *Ringató – Zöld könyv – Ölbéli játékok, mondókák, hangutánzók, dalok* című gyűjteménye. Ez a népszerű, számtalan kiadást megért gyűjtemény a sokak által szeretett, a határainkon túl is ismert Ringató foglalkozások zenei anyagának jelentős részét tartalmazza. A kiadvány olyan alapmű, melyet kisgyermekes családoknak, gyermekeket nevelő szakembereknek ajánlunk. Szimonidesz Hajnalka magával ragadó illusztrációi gazdagítják a könyvet, így a kötet gyerekekkel együtt lapozgatva is teljes élményt nyújt. Emellett kitérő alapul szolgál Gróh Ilona Ringató Kiadó *Lila könyve*, mely a *Sárányparipán vágattam* című nagyszerű, számtalan kiadást megért gyerekdalgyűjteményének átdolgozott, bővített kiadása. A Ringató Kiadónak a nagyszerű gyűjteményes kiadványai után megjelent a *Piros könyv, Hetvenhét magyar népdal* című könyve. A könyvben öt népzenei dialektus szerint találhatóak a dalok Bartók Béla, illetve Domokos Pál Péter és Jagamas János elgondolása nyomán. A dalok mellett érdekességek olvashatók a magyar tájakról. A közölt térkép illusztrációnak tekinthető ugyan, de ezzel együtt segít eligazodni a Kárpát-medence magyarlakta területein, láthatjuk a dalok gyűjtésének helyét, a kisebb-nagyobb tájak, megyék jelölését. Ezt a kiadványt pedagógusoknak ajánljuk, de a Ringató-módszer családi énekeskönyvnek is tekinthető. Mindezek mellett meg kell, hogy említsem a *Ringató – Módszertani kézikönyvet*, amely az évtizedek alatt kifarrott, a kodályi elvekre épülő, speciális foglalkozásvezetési (művészeti nevelési) formát mutatja be pedagógusoknak és a kisgyermekkor zenei nevelés iránt érdeklődőknek ajánljuk. Továbbá említésre méltó a *Jöjj ki, napocska*, melyben a Ringató-foglalkozásokról jól ismert játékok, mondókák és hangutánzók mellett helyet kaptak többek között Nemes Nagy Ágnes, Tamkó Sirtó Károly és Weöres Sándor klasszikusai, illetve Varró Dániel, Nyulász Péter, Tóth Krisztina és még sok kiváló költő legkisebbeknek szóló művei is. Továbbá ide tartoznak a legkisebbeknek szóló, népszerű énekeket tartalmazó *Ringató – lapozók is*.

A fentiekben felsoroltak mellett a foglalkozásnak közösségépítő ereje is van, illetve nagyban elősegíti a gyermekek óvodába való beilleszkedését. A rendszeres foglalkozásokon nemcsak a szülők, hanem a gyermekek közt is kialakul egy bensőséges kapcsolat, amely hatására a hároméves kis óvadás félelmek és aggályok nélkül lépi át az óvoda kapuit. A ringatós évek alatt megismert kis játszótárs, pajtás továbbra is ott lesz a gyermek mindennapjaiban, így csak a terem nyújthat idegen érzést számára. Ezt a biztonságérzetet nyújtja a Szádmási Alapiskola és Óvoda, ahol a nevelés már a csecsemőkorban megkezdődik. Továbbá közösséget épít, amelyben a szádmási és a környező falvak magyar ajkú édesanyái hétről hétre minőségi időt tölthetnek el, barátokra, magyar közösségre lelnek.

